

هفتہ نامه

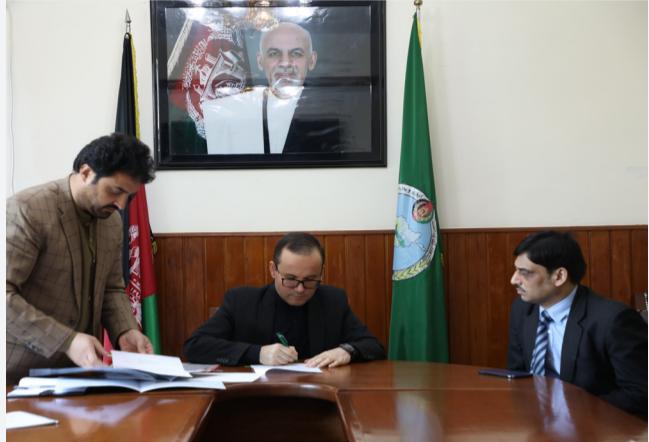

د سپر غوبی ناروغي
(Powdery mildew)

۴

هفتہ نامه دهقان ■ شماره یکصد و چهل و یکم ■ شنبه ■ ۱۸ نور ■ ۱۴۰۰

وزارت زراعت و افغان یونایتد بانک برای پرداخت معاشات تفاهم کردند

عبدالهادی رفیعی معین مالی و اداری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، با دیپک گوپتا رئیس عملیاتی افغان یونایتد بانک، تفاهمنامه‌ای را به منظور پرداخت معاشات کارمندان وزارت زراعت از طریق این بانک، امضا کرد. معین مالی و اداری وزارت زراعت گفت که نصب ماشین‌های خودپرداز در داخل وزارت نیز شامل این تفاهمنامه است.

براساس این تفاهمنامه، افغان یونایتد بانک تعهد کرده که سهولت‌های لازم را برای پرداخت معاشات کارمندان وزارت زراعت از طریق این بانک ایجاد می‌کند و هزینه پرداخت معاش از ۱۵۰ افغانی به ۴۰ افغانی کاهش می‌یابد.

از مزرعه، تا رهبری جامعه؛
چگونه تلاش‌های سمر به ثمر نشست؟

۶

حاصلات باغ‌های میوه‌جات پروره رشد
زراعت و اکشاف روستایی در ننگرهار

۶

د کې روزني صنعت او پر وړاندې پې
د کرنې وزارت هلي خلې

۶

د کرنې وزارت له خوا د ځنغوژيو او د ممیزو د پروسس د
فابریکو د جوړولو ټرونونه لاسلیک شول

۳

د ۳۴ میلیونه افغانيو په ارزښت کرنیز پورونه منظور شول

چې لوړۍ پور د باميانو ولايت ۲۹ کوپراتیفونو ته ومنل شو، ترڅو هغوي د بازار خخه توره او سپینه سره او د کچالو تخم و پیري او په څه باندي ۴۹۱ بزگرانو یې وو بشي، ترڅو هغوي خپل کرنیزو چارو ته وده ورکري. دویم پور د وریجود تولید او پروسس یوې کمپنۍ ته ومنل شو ترڅو بزگرانو خخه نا پروسس شوې وریجې

د کرنیزو پورونو د منظوري د کمپتې غونډه، له وړاندې شویو مالموتو او د کمپتې د ګرو پونستنو ته د قناعت وړ څوابونو ورکولو وروسته د خه باندې ۳۴ میلیونه افغانيو په ارزښت د کرنیزو پورونو ورکړه منظور او تایید کړل.

د کرنې په وزارت کې، د کرنې د پراختیا صندوق د پورونو منظوري د کمپتې غونډه د کرنې، ابولګولو او مالداری وزارت تکنیکي مرستیال او د پورونو د منظوري د کمپتې مشر شپږشاه اميري په مشري، د کرنې د پراختیا صندوق د چارواکو په شتون کې په لاره اچول شوې وه.

د کرنې د پراختیا صندوق تکنیکي تیم، یادې کمپتې ته د پور خلورغونښنی او د کمپتې غرو ته د پور غونښتونکو د فعالیتونو په اړه بشپړ معلومات وړاندې کړل.
په ټوله کې خلور بېلاښل پورونه منظور شول،

۳

جلسه رهبری وزارت پیرامون مصرف بودجه اکشافی و تطبیق پروژه‌ها برگزار شد

جلسه رهبری وزارت زراعت، آبیاری و مالداری درباره تطبیق پروژه‌ها، ارزیابی ریاستها و پروژه‌ها با بت مصرف بودجه اکشافی و آماده‌گی ها برای خریداری گندم برگزار شد.

در این جلسه عبدالهادی رفیعی معین مالی و اداری وزارت زراعت، در مورد پلان‌های مالی و تدارکاتی پروژه‌ها، ریاستها و هدف تعین شده برای مصرف بودجه اکشافی اکشافی جزیيات ارایه کرد. همچنین، داکتر انوار الحق وزیر زراعت، آبیاری و مالداری گفت که اولویت اساسی این وزارت تطبیق به موقع پروژه‌ها، تسريع ارایه خدمات و مصرف بودجه اکشافی براساس اهداف از قبل تعین شده است. وزیر زراعت تاکید کرد که هیچ ګونه تعلل و کمکاری در تطبیق پروژه‌ها قابل قبول نیست و با مسوولین باید برخورد اصولی صورت بگیرد.

د سویابینو دودولو او پراختیا په پار ۴۲۰ ننداریزې کروندې جوړېږي

توكۍ بدل شوي او د هېواد په په مرکز او ولايتونو کې بېگرانو ډېررو ولايتونو کې کړل کېږي. د ته د سویابینو ننداریزې کروندې کرنې، اوپولګولو او مالداري وزارت د جوړ کېږي دي او دا لړۍ روانه ده. سویابینو د ترویج او پراختیا په پار

د کرنې، اوپولګولو او مالداري وزارت په ۱۴۰۰ مال کال کې د سویابینو دودولو او پراختیا لپاره د هېواد په یو شمېر ولايتونو کې د سویابینو ۴۲۰ ننداریزې کروندې جوړوي. د کرنې وزارت د ۱۴۰۰ مال د پلغان له مخې د هېواد په ۱۷ ولايتونو هرات، سرپل، کندز، بلخ، خوست، ننګرهار، تخار، سمنگان، فارياب، جوزجان، پکتیا او پراون ولايتونو کې د سویابینو ۴۲۰ ننداریزې کروندې جوړېږي. دا ننداریزې کروندې د عصری تکنالوژيو د پېژندنې په پار هر یوې په یو جريبه ځمکه کې کروندګرو ته جوړېږي ترڅو له دی لارې ګروندګرو ته د سویابینو د کړلې ښوي لارې چارې ورزده او لا پراختیا ورکړې. د سویابینو کړلې په ۲۰۰۳ ام کال کې دود شوي ده، چې اوس په یو مهم کرنېز

ننګرهار کې د ټکل زړو مېوو نندارتون په لاره واچول شوه

ترڅېږني لاندې نېول شوي دي. د همدغه سپارېشت شویو ډولونو مېوو ګلکسون تراوشه په ټکل زړو خخه د ننګرهار د کرنې ریاست مېوو کې دشفلاتون د اتو ډولونو په ۱۸ ولسوالبو کې په زړګونه خخه ۵، آلوچو د اتو ډولونو خه ځمکه کې بنوالو ته ۳، د زردادلو ۱۲ نوعو خخه ۳ نوعې بنونه جوړ کېږي، چې بنوالو بېگرانو ته دکبنت سپارېشته کېږي ده. تري بنې عواید تلاسه کوي.

دننګرهار د کرنې، اوپولګولو او مالداري ریاست له خوا د ټکل زړو مېوو یو ورځنې نندارتون په لاره واچول شوه. په دی نندارتون کې د ننګرهار والي ضیاالحق امرخپل، د ولايت مرستیالان، د کرنې ریسنس انځنیر انعام الله صافې، د سکتوری ادارو ریسان او نورو مسوولین ګډون درلود. یاد نندارتون کې د ننګرهار کرنې ریاست د مېوو ګلکسون د ټکل زړو مېوو لکه شفتالو، آلوچه، زردادلو او لوکاتې ۴۰ ډولونه د لابنې ترویج او بېگرانو ته د نېوو ډولونو پېژندنې په پار نندارې ته اېښودل شوي ول. د افغانستان په شپړو زونتونو کې د مختلفو مېوو ملي ګلکسونونه جوړ شوي، چې یو له هغه خخه د ننګرهار کرنې ریاست د مېوو ګلکسونونه ګډون دی، چې ملي ګلکسونونه لري لکه انځر، خرما، ستروس، زیتون، املوک او لوکات دول دول نیالګي

پکتیکا کې د کرنېزو محصولاتو مدیریت پروژې ګټې اخيستنې ته وسیارل شول

ورسره ونیول شی د کرنې وزارت د کرنېزو محصولاتو مدیریت د پروژې له لارې د هېواد په ډېررو ولايتونو کې د پیازاو او کچالو د خوندي کولو په پار صفر انرژي زبرمتوونه، ممیزخونې او د منو صفر انرژي سړې خونې جوړ کېږي. شخه پوره ګټه پوره ګټه کېږي. په ورته وخت کې له یادو پروژو شخه برخمن شوی بېگران د یادو خونو د جوړولو سویا نه وکړه او وویل، چې دا د کرنې مننه وکړه او وویل، چې دا د کرنې په برخه کې لوې پروژه ۵، چې دې سره به د بېگرانو محسولات خوندي او د خوسا کېدو مخه به یې ونیول شي. هغه دې دی لارې به راتیول کړي حاصلات په وخت بازار ته وړاندې او د خوسا کېدو او خرابیدو مخه به خطاب کې وویل، چې له دې فرصت

گپ دهقان

مسئولیت ما در مدیریت آب‌های باران

چند روز اخیر، برخی از ولایت‌ها شاهد باران‌های مناسب بودند. زراعت و مالداری افغانستان، وابسته به برف و باران است. اگر برف و باران کافی نباد، محصولات زراعتی کاهش خواهد یافت و وضعیت اقتصادی مردم بدتر خواهد شد. زمستان گذشته که با کاهش چشم‌گیر بارندگی‌ها همراه بود، این نگرانی را که امسال میزان حاصلات زراعتی کاهش یابد، بیشتر ساخته است.

اما، بارندگی‌های چند روز اخیر در شماری از مناطق، امیدواری‌ها نسبت به بهبود وضعیت آب زراعتی را بیشتر ساخته است. نگرانی از مواجه شدن با خشکسالی احتمالی و کاهش محصولات زراعتی زمانی از بین می‌رود که در کنار دولت، خود شهروندان نیز در مدیریت آب‌های باران نقش بگیرند.

دولت به ویژه وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، برنامه‌های گسترش‌های را برای مدیریت آب در مناطق مختلف کشور روی دست گرفته و از جمله‌ی این این برنامه‌ها تنظیم آبریزه‌ها و حفر هزاران چهورک برای ذخیره‌سازی آب‌های باران در ساحات مختلف است. بر بنیاد همه‌ی پژوهش‌ها و رهیافت‌ها، بهترین روش برای کاهش خطرات خشکسالی، تلاش همه‌گانی است. باید همه‌گان برای جذب آب‌های باران به زمین و ذخیره‌های کاسه‌های آبی زیرزمینی تلاش کنیم.

سال گذشته حاصلات زراعتی فراوان بود و این فرصتی بود که دهقانان بتوانند درآمدۀای افزودی شان را روی زیربناسازی برای مقابله با چالش‌های کم‌آبی نظیر ساخت ذخیره‌های آب و سیستم‌های چرخشی آب سرمایه‌گذاری کنند.

اتکای دائمی دهقانان و زراعت و مالداری افغانستان به آب برف و باران و استفاده نکردن از سیستم گردشی و چرخشی آب، می‌تواند در آینده بسیار ناگوار و با برآیند بدبای مردم و به ویژه دهقانان و مالداران باشد. برای همین، بهتر است که هر شهر وند، در هر سطحی، روی بهبود زمینه‌های مقابله با تغییرات اقلیمی، از ذخیره‌سازی آب‌های باران تا نگهداری درختان، کار کنند.

اکنون که باران در اکثر ولایت‌ها در حال باریدن است، لازم است تا مسئولیت ملی و حیاتی خودمان را با کمک برای ذخیره کردن آب‌های باران به کاسه‌های زمین ادا کنیم و فرصت‌های پایداری زنده‌گی در زمین را برای نسل‌های آینده فراهم بسازیم.

در مناطقی که نیاز کمتر به آب دارد، هر شهر وند باید نهال غرس کند و همیشه تلاش همه‌ی ما شهر وندان این باشد که در کنار ذخیره‌ی آب در زیر زمین، منابع آکسیجن را که درختان اند، با آبیاری و نگهداری، نوازش بدنهند.

اتکای همیشه ګې به طبیعت و رفتار بی‌غم باشانه هر کسی، نشانه‌هایی از تنبلی، بی‌مسئولیتی و باردوشی وی است. پس ما شهر وندان پس نباید تنبل، بی‌مسئولیت و باردوش دیگران باشیم. حقیقت امر این است که اگر هر فرد، زمینه‌ی ذخیره‌سازی بکل لیتر آب را با هدایت آب‌های باران به بطن زمین در کابل داشته باشد، می‌توان گفت که حداقل سالانه بیشتر از چهار میلیون لیتر آب بیشتر در کاسه‌های زیرزمینی کابل ذخیره می‌شود. مثلاً اگر هر فرد بتواند یک درخت را با آبیاری و نگهداری بهتر نوازش بدنهد و به ثمر برساند، در آینده کابل با وجود موج هوای بد، به کمود آکسیجن و آلوده‌گی بیشتر دچار خواهد شد. این روش کار، باید هم در کابل و هم در تمامی ولایت‌های افغانستان تطبیق شود، زیرا کل افغانستان از تغییرات اقلیمی، از شمار مناطق آسیب‌پذیر جهان است.

اجراي طرح سرسيزسازي ساحات اطراف بند امير آغاز شد

رفيع قاضي زاده گفت که غرس نهال های درختان زودرس و ديررس برای توليد چوب صنعتي و همچنين احداث جنگل در چهارده هزار هكتار زمين در ساحات مربوط به بند امير، تنظيم آبريزه ها و حفاظت از آب و خاک چهارده هزار هكتار زمين از طريق کشت علف، بُته و درختچه شامل اين طرح می شود. ريس عمومي منابع طبيعى گفت که به صورت كل هجده هزار هكتار زمين باير اطراف بند امير، به ساحات سبز تبديل می شود.

رفيع قاضي زاده می گويد اين طرح طي هشت سال آينده اجراء خواهد شد و برای اجراء آن بيش از سی ميليون دالر هزينه درنظر گرفته شده است.

وزارت زراعت، آبياري و مالداري پيش از اين نيز برخى از جاده ها، پياده روها، سايهان هاي بند امير را به منظور ايجاد شهولت هاي بيشتر برای گرددشگران داخلی و خارجي بازسازی و نوسازی کرده است.

وزارت زراعت، آبياري و مالداري، روند تطبيق برنامه سرسيزسازي پارك ملي بند امير را با هزينه ابتدائي چهل ميليون افغاني آغاز کرد. وزارت زراعت درنظر دارد تا ساحات مربوط به بند امير را از طريق غرس نهال هاي مختلف النوع و پاشیدن تخم علف و بُته هاي متنوع، سرسيز سازد.

وزارت زراعت، برای اجراء اين طرح که توسط ريس جمهور پيشنهاد شده، هيأتی به باميان فرستاده است. اين هيأت جزييات برنامه سرسيزسازي ساحات مربوط به بند امير را با مسوولان محلی اين ولايت شريک ساخته است.

رفيع قاضي زاده ريس عمومي منابع طبيعى وزارت زراعت، می گويد که سرسيزسازي ساحات بند امير، يك برنامه هشت ساله است و وزارت زراعت برای انجام کارهای مقدماتی اين طرح، امسال ۴۰ ميليون افغانی بودجه اختصاص داده است.

د ۳۴ ميليونه افغاني په ارزبست کرنېز پورونه منظور شول

رهيري کپري، وراندي کپري تر خود دي شورا د تولو غرو لخوا منظور شي.

د کرنې د پراختيا صندوق يو مالي دولتي غير بانکي بنسته دي، چې د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزارت تر لاندي فعالیت کوي. د افغانستان د کرنې د ودي او بنه کولو په مoxicه د مالي منځکريو او پور ورکولو له لاري سوداګريزو بزرگانو او سوداګرو ته پورونه ورکول ددي صندوق

ستري دندې دي.

ياد صندوق د خپل تاسيس له پيل تردي دمه ۱۳ ميليارده افغاني پور منظور او دله رازکرنېزو سوداگرو، کوياتيفونو، د کرنې او مالداري تولنو، مالي منځکريو، د غواساتني، کب روزني او چرگانو پالني فارمونو، د وچ او تازه مپو صادر وونکو او پروسس کونکو، د اوپو د توليد فابريکو، د کرنېزو توکو د توليد شرکتونو، مغزاو او د کيمياوي سرو وارد وونکو او د کرنې برخي پر سوداگرو ۱۰ ميليارده افغانی ويшли دي. له دغو چوپتیاوو خخه په ۳۲ ولايتونو کې زره او ۷۸۲ زره او ۷۸۲ برگران به مستقيم دول برخمن شوي دي.

او تر پروسس وروسته يې کورنيو بازارونو ته وراندي کپري. درېيم پور د اوپو بوي فابريکې ته ومنل شو تر خو کروندي گرو خخه غنم وپري او د کورني گته مالداري تولنو، مالي منځکريو او خلومه پور د کارتني جوپونې يوې فابريکې ته ورکول کپري، چې بلالبل اومه (خام) توکي به پري وپري، تر خود کرنېزو توکو لپاره کارتونه توليد کپري.

د يادو څلورو پورونه خخه دوه يې، چې د پور کچه يې د سللو ميليونو افغانۍ خخه ده، د پاليسې له مخي د کرنې د پراختيا صندوق عالي شورا ته چې د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزير لخوا

د کرنې وزارت له خوا د ځنغوziyo او د مميزو د جوړولو تر وونه لاسليک شول

په همدي حال کې د «مريديفايق» د شرکت ريس حاجي سردار آقا وايي، چې د کرنې وزارت په همکاري په نړيوالو معيارونو برابر د مميزو پاكولو یوه فابريکه په کابل کې جوړېږي. دغه راز د «رحمان ځدران» شرکت ريس شهزاده ځدران هم وویل، چې په خوست کې د ځنغوziyo د فابريکې په جوړېدو سره ددي محصول بيه زياتېږي او د بنهالو په اقتصادي وده کې مرسته کوي.

وویل، چې د کرنې بشه والي ته پاملنې د افغانستان اقتصادي وضعیت بشه والي چې د پار تر تولو مهمه لار ده. هغه وویل، چې ددي هېواد پېرى او سيدونکي د کرنېزو فعالیتونو له لاري دخپل ژوند لګښتونه برابوري.

ښاغلي انډريسياک وویل، چې په دې وروستيو کلونو کې ADB د کرنې په برخه کې له مهمو مرسته کونکو خخه دي او د کرنې په برخه کې ددي بانک مرستي ۹۰۰ ميليون دالرو ته رسپدلي دې.

د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزارت د خوست دې پانګونه کې د کرنې وزارت ونده ۱۸۰ زره دالر ده. دا لګښت هم د اسيايي پراختيائي بانک په ملاتر د بنهالۍ ځنځيري ارزبست د ودي سکتورې پروژې له خوا تامينېږي.

د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزير داکتمر انوار الحق احدي ددغه تر وونه په غونده کې وویل، چې په خوا افغانستان په نړۍ کې د مميزو تر تولو مهم صادر وونکي هېواد ګنيل کپده او دولت هڅه کوي، چې دا برم بېرته ترلاسه کېږي. ښاغلي احدي زياته کړه د ځنغوziyo د توليد او صادراتو په برخه کې هم بنه ګامونه اخيسitel شوي دي خو تر دي دمه دا ګامونه لومړني ګامونه دي.

د کرنې وزير تینګار وکړ، چې د توليد او صادراتو په زياتوالۍ کې خصوصي سکتور دې مسؤوليت لري. هغه دغه راز وویل، چې د دولت او خصوصي سکتور ګډه پانګونه د پانګونې لپاره تر تولو مهم مشوق دي. ښاغلي احدي وايي، چې ددغه پانګونو موثرت هم زیاد دي.

دغه راز د خوست په لایت کې د ځنغوziyo د پروسس د يوې فابريکې د جوړولو په برخه کې هم د کرنې وزارت او د «رحمان ځدران» کرنې شرکت په ګډي پانکونې د

د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزارت د خوست په لایت کې د ځنغوziyo د پروسس او په کابل کې د مميزو پاكولو د يوې فابريکې تر وونه دوو کرنېزو شرکتونه سره لاسليک کړل.

ياد قراردادونه نن د کرنې، اوبلګولو او مالداري وزير داکتمر انوار الحق احدي له خوا د «مريد فايق» شرکت ريس حاجي سردار آقا او د «رحمان ځدران» د شرکت ريس شهزاده ځدران سره لاسليک شول. ددغه تر وونه پر بنسټ د کرنې وزارت او په د بنهالۍ ځنځيري ارزبست دو دي سکتورې پروژې «HVCDS» او «مريد فايق» شرکت په ګډه پانګونه، د ۳.۲ ميليون دالرو په لګښت په کابل کې د مميزو پاكولو فابريکې جوړېږي. د کرنې وزارت د بنهالۍ ځنځيري ارزبست دو دي سکتورې پروژې پاکولو فابريکې په جوړولو کې يو ميليون دالر بلاعوضه مرسته کوي. د بنهالۍ ځنځيري ارزبست دو دي سکتورې پروژې «HVCDS» د آسيايي پراختيائي

بانک «ADB» له خوا تمويلېږي. دغه راز د خوست په لایت کې د ځنغوziyo د پروسس د يوې فابريکې د جوړولو په برخه کې هم د کرنې وزارت او د «رحمان ځدران» کرنې شرکت په ګډي پانکونې د

حاصلات باغ‌های میوه‌جات پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی در ننگرهار

گلخانه‌های تجاری، باغچه‌های خانگی و توزیع وسایل پروسس مواد غذایی در ولایت ننگرهار، این ولایت شاهد کاهش قابل ملاحظه‌ای در تولید و کشت کوکنار بوده است. پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، یک برنامه مبتنی بر تصمیم شوراهاست که در راستای کاهش کشت کوکنار در ولایت‌های ننگرهار، بادغیس و فراه فعالیت می‌کند. هدف آن بهبود اقتصاد محلی دهقانان، خانمهای بی‌بضاعت و خانواده‌های زراعت‌پیشه از طریق تولید و ترویج محصولات زراعتی با ارزش بالا است.

خالد افزود: «از زمانی که باغ برای من ساخته شده است وضعیت اقتصادی خانواده‌مان رو به بهبود است. حالا می‌توانم بسیار به راحتی در باغ خود کارکنم و اطفال به درس و تعلیم خود ادامه می‌دهند. عایدی که از فروش میوه و سبزیجات به دست می‌آورم چند برابر کوکنار است.» با تطبیق پروژه‌های CBARD در بخش‌های ساختمانی از قبیل ساخت دیوارهای محافظتی، بندهای آب، سیفون، کانال‌های آبیاری و آب گردان و همچنین در بخش‌های زراعتی شامل احداث باغ‌های متراکم و غیرمتراکم،

پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، CBAR، در ولسوالی‌های اچین، کوت، چپرها، رودات، خوگیانی و شیرزاد ولایت ننگرهار، از سال ۲۰۱۸ به این طرف بیش از ۲۶۸۱ جریب باغ جدید متراکم و غیرمتراکم ساخته است. این باغ‌ها که شامل شفتالو، املوک، سیب، انار، مالته و لیمو می‌شوند، در سال دوم به حاصل‌دهی رسیده است.

خالد یکی از مستفید شونده‌گان در قریه زره گلدره ولسوالی چپرها است که برایش در دو جریب زمین ۱۳۳۲ اصله نهال ناک از طرف پروژه CBARD غرص شده است. وی می‌گوید: «در چهار جریب زمین که در گذشته داشتم کوکنار کشت می‌کردم و از هر جریب زمین هفت تا هشت کیلوگرام تریاک حاصل می‌گرفتم و هر کیلوی آن را در بازارهای محلی در بدله چهارهزار افغانی بفروش می‌رسانم. عایدی که از کشت کوکنار به دست می‌آوردم حتی مصارف روزمره خانواده ما را پوره نمی‌کرد. همه اعضا خانواده، خورد و بزرگ، در کشت و جمع آوری کوکنار مصروف بودیم و اطفال از درس و تعلیم باز مانده بودند. کشت و جمع آوری کوکنار زحمت زیاد داشت اما مفاد آن کم بود و سالانه یک فصل حاصل می‌گرفتیم.» حالا که برای خالد از طرف پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی وزارت زراعت، در دو سال دوم به حاصل آمده است. وی شده، این باغ در سال دوم به کشت باغ ناک ساخته همچنان به شکل انتکراپ سالانه سه فصل سبزیجات چون لوبیا، گندنه، کچالو و شبدر کشت می‌کند و حاصل خوب بدست می‌آورد که آن را علاوه بر استفاده روزمره خود در بازار هم بفروش می‌رساند.

د سپیرغودی ناروغی (Powdery mildew)

د سپیرغودی عالیم به مهه باندی

د سپیرغودی عالیم دمی په پانو باندی

د مخنیوی لاری چاری (Measures)

د سپیرغودی اود داسی نورو تو لو ناروغیو د مخنیوی لپاره دوه لاری شتون لري.

۱. وقايوی لاری

په وقايوی لارو چارو کې د ناروغی په وراندې د مقاومو دولونو (ورایتیو) کرل، دبوس کرنيزو کرنو لکه د او بهه خور او سرو مناسب او پر وخت استعمال، په مناسب وخت کې لازمه بشاخ بري او د مېوی زنگري کول، د خاورې بنه سمبالښت، ده رزه بوقو مخنیوی، دېن پاک ساتل او داسی نور دېر کارونه شامل دي. خو سره له دې هم که ناروغی وېبدل شي، نود ئىنۇ فنگس وزۇنكۇ درملۇ شېندلۇ ته هم ضرورت پېښېرې. په ياد باید ولرو چې، ژمنى اسپري گانى لکه ژمنى تېل، لایم سلفر، بوردو مکسچراو داسی نور هم په وقايوی لارو کې شاملېرى.

کوي. د سپیرغودی سپورونه د بادونو او حشرات پواسطه له ناروغ نبات خخه روغۇ وۇنۇتە لېردى. د توکيدو لپاره يې در طوبت اندازه مختلفه د ځکه بوشمىپ يې په کم رطوبت کې هم د توکيدنې قابليت لري، متوسطه تودو خه د سپیرغودی د ودی لپاره په زره پورې د ځکه د سپیرغودی سپورونه او مایسلیم د تودو خې او مستقیم لصر په صورت کې له منځه خې. د انگورو دېری دولونه ددې ناروغی په وړاندې حساس دي.

د سپیرغودی عالیم په مهه باندی

ناروغی اخته برخه يې بدشكله بىكارى او په سپينو پودرو پوبلى وي. په منو، انگورو او تر يوی اندازی پوري د زرالو، شفتالو او شليلو په تنکيومبۇو باندې خرمایي خاڅکي جو پوي او هم دمپوي په پوست باندې کيداي شي زېر او وچ (کارک پوله) خاڅکي وده وکړي. سپیرغودی که په مایکرسکوب کې وکتل شي تارونه يا ((Hyphae)) يې خنځيري شکله معلومېږي.

دانګور په پانه Conidia او سپورونه يا ((Hyphae)) په د سپیرغودی فنگسي تارونه

د سپیرغودی د ژوند دوران دا چې فنگسونه مایکرسکوبی زوي دي نو د سپیرغودی فنگس دېسرلي په موسم کې کله، چې ونې او تاکونه نمو پيلوي (پانې او گلونه وسپې) دنبات په ۋونديو انساجو د پاسه را شنه کېرې او د خورو لاسته راولو لپاره خپلې رېښې د حجراتو دننه ليږدوي. کله چې د تودو خې درجه له ۳۳ سانتي گراد خخه پورته نه وي په پرله پسى دول نوى سپورونه او نسلونه توليدوي. کله چې هوا سره شي او ونې د استراحت حالت ته لايې شي د دوي د ژوند دوره هم پاي ته رسېږي. په پازېرې نباتاتو کې له يوه موسم خخه تر بل موسم پوري د مصابو ونو په غوتېو، پوسټونو، دباخونو ترمنځ درخونو کې ژوند

د تخمونو د افاتو متخصص محمدالله عاطف

د ناروغی پېژندنه

د نوموری ناروغی عامل فنگس دی، چې په خپله هم يو مایکروسکوبی زوي دی او په مختلفو کرنيزونباتاتو کي د سپیرغودی د ناروغی لامل گرخې. ددې فنگس ځینې جنسونه لکه د (Podospheara) يې، په منو او سخت زريو مېوو کې، اود Erysiphe (necator) ډول يې په انگورو کې د ناروغی لامل گرخې. د سپیرغودی فنگوسونه په عمومي ډول مرطوبه او گرمه هوا غواړي تر خو يې د سپورونو (تخمونو) توکېندي ته شرایط برابرشي او پربنات حمله وکړي. په نبات باندې ترحملي وروسته فنگس بيا رطوبت ته ضرورت نلري. په عادي ډول سپیرغودی په مرطوبه او معتدله هوا کې بنه وده کوي.

د سپیرغودی نېښې (عالیم) او زيانونه

د سپیرغودی عالیم په اسانه پېژندل کېږي، خکه په اکثرنوبناتاتو باندې سپين او خاورین (خاکې) تارونه (مايسليم) رامنځته کوي، چې د سپينو يا خاکې پودرو په شکل بىکاري او د وخت په تېرې ډول سره خې او بيا تورېږي. د سپورونه وده يې د پانو په مخونو، تنکيوا ساقواو مېوو باندې د سپين پودرو په شکل ليدل کېږي. ياده ناروغې د مېوه لرونکو ونولکه انگور، منې، زرالو، انار او داسی نورو د پانو په تاندو نودو باندې حمله کوي او وده يې ځنڍوي. په

په ځینو مهمو مېوه لرونکو ونو کې د سپیرغوری ناروغری عملی لارې چارې

کتنې	د کنټرول ممکنې لارې چارې	د ژمي يا د ونو/تاكونو د استراحت په وخت کې	د حمله کونونکو فنگسونو چولونه (Species)	د مېوه لرونکو ونو چولونه
د بن په سيمه کې باید ګلاب او ځینې نور هزره بوقی لکه پېروټي او داسې نور باید شتون و نه لري ځکه چې، دغه بوقی د سپیرغوری د ناروغری پر وړاندې ډېر حساس دي او ناروغری تري د بن ونو او تاكونو ته لېږدي.	په پسرلي/دوبې کې د ونو/تاكونو د ودي پر مهال	۱. په ونو کې د ناروغری د نښو (علایمو) خارنه کول (هره درېبیمه څلورمه ورځ) ۲. که د ناروغری نښې خرگند شي نو الف: که نښې په لړو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان شتون ولري، چې په ناروغری اخته برخې پري او لهه بن خخه پي ليرې او تر خارو لاندې شي. ب: که نښې په ډېرولو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان نه لېدل کېږي، چې ناروغره بشاخونه پري کړو: ۱. منکوزېب (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې ۲. کاربندازیم (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې	۱. سم او پروخت بشاخ بری کول ۲. په ونو باندې د ژمنيو تېلو شيندل (۷) سې سې په یولیټر اوبو کې ۳. د لایم سلفرشيندل داستراحت په وخت کې ۴. د ونو د تنو سپینول (له ځمکې خخه د بشاخونه ډېلپيدو ترڅایه) ۵. د سپین کود اسپري کول کله چې ۸۰٪ پاني خزان پاڼې خزان شوي وي (يو کيلوگرام په ۲۰ لیتره اوبو کې حل کړئ)	<i>Podospheara leucotricha</i>
د بن وني او تاكونه باید د دېرسلي له نيمائي خخه د دوبې دلمړي خلورومې برخې تر وخته وخارل شي، که بن کې داسې لښتې او بشاخونه شتون ولري، چې د وني يا تاک داخل پې سیوری کړئ وي او د لم ددخول مخه پې نیولې وي باید پري شي ترڅو د لم او هوا جريان پکي شتون ولري.	۱. کله چې پاني وسپېل شي اود موږ ډغور قدرشي، باید وچ سفر ور باندې ودوروئ او دغه کار په هرو ۳۰ سانتي ګراد ته ورسپېري. کله چې د هوا حرارت لوړشي بيا وچ سلفرمه دورويئ. ۲. په تاكونو کې د ناروغری د علایمو خارنه کول (هره درېبیمه څلورمه ورځ) ۳. که د ناروغری نښې (علایم) په نظر راشي نو الف: که علایم په لړو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان شتون ولري، چې په ناروغری اخته برخې پري او لهه بن خخه پي ليرې او تر خارو لاندې شي. ب: که علایم د تاكونو ډېرولو بشاخونه کې ولidel شي او ددي امکان نه لېدل کېږي، چې ناروغره بشاخونه پري کړو کړو نو بيا دلاندې کيمياوي درملو خخه بايد کار واخلو: ۱. منکوزېب (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې ۲. کاربندازیم (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې ۳. کاپراکسي کلورايد (۳) ګرامه په یولیټر اوبو کې	۱. سمه او پر وخت تاک بری کول ۲. په تاكونو باندې ژمني تېلو شيندل (۷ سې سې په یولیټر اوبو کې) ۳. په تاكونو باندې د لایم سلفرشيندل (مخکې له دي، چې تاک ژوندي شي) ۴. د سپین کود اسپري کول کله چې ۸۰٪ پاني خزان شوي وي (يو کيلوگرام په ۲۰ لیتره اوبو کې حل کړئ).	<i>Erysiphe necator</i>	انګور
۱. په ونو کې د ناروغری د نښو (علایمو) خارنه کول (هره درېبیمه څلورمه ورځ) ۲. که د ناروغری نښې خرگند شي نو الف: که نښې په لړو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان شتون ولري، چې په ناروغری اخته برخې پري او لهه بن خخه پي ليرې او تر خارو لاندې شي. ب: که نښې په ډېرولو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان نه لېدل کېږي، چې ناروغره بشاخونه پري کړو نو باید لاندې کيمياوي درملو خخه ګټه پورته کړو: ۱. منکوزېب (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې ۲. کاربندازیم (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې	۱. سمه او پروخت بشاخ بری کول ۲. ژمني تېلو شيندل ۳. د بورډو مکسچرشندل ۴. د ونو د تنو سپینول (له ځمکې خخه د بشاخونه د ډېلپيدو ترڅایه) ۵. د سپین کود اسپري کول کله چې ۸۰٪ پاني خزان شوي وي (يو کيلوگرام په ۲۰ لیتره اوبو کې حل کړئ)	<i>Sphaerotheca pannosa</i> and <i>Podosphaera tridactyla</i>	زردallo	
۱. په ونو کې د ناروغری د نښو (علایمو) خارنه کول (هره درېبیمه څلورمه ورځ) ۲. که د ناروغری نښې خرگند شي نو الف: که نښې په لړو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان شتون ولري، چې په ناروغری اخته برخې پري او لهه بن خخه پي ليرې او تر خارو لاندې شي. ب: که نښې په ډېرولو نقطو کې بشکاره شوي وي او ددي امکان نه لېدل کېږي، چې ناروغره بشاخونه پري کړو نو باید لاندې کيمياوي درملو خخه ګټه پورته کړو: ۱. منکوزېب (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې ۲. کاربندازیم (۲) ګرامه په یولیټر اوبو کې	۱. سمه او پروخت بشاخ بری کول ۲. ژمني تېلو شيندل ۳. د بورډو مکسچرشندل ۴. د ونو د تنو سپینول (له ځمکې خخه د بشاخونه د ډېلپيدو ترڅایه) ۵. د سپین کود اسپري کول کله چې ۸۰٪ پاني خزان شوي وي (يو کيلوگرام په ۲۰ لیتره اوبو کې حل کړئ)	<i>Sphaerotheca pannosa</i> and <i>Podosphaera tridactyla</i>	بادام	

- د درملو خالي لوښو ته باید ماشومان لاس رسی ونه لري.
- له درملو شېنډللو وروسته باید مخ او لاسونه په صابون و مینځل شي.
- د امکان تر حده باید ژر تر ژره حمام وشي.
- کالې باید ژر تر ژره بدل شي.

- پیدا کړي بيا د فنگس وژونکي یوازي د ناروغری له هم، مخنيوي ستونزمند کېږي.
- احتیاطي وړاندېزونه
- د درمل د اسپري کولو په وخت کې باید له محافظتي جامو لکه عینک، ماسک، خولی او موزو خخه کار و خیستل شي.
- د درمل بوتل او بارجامې باید په محفوظ خاي کې

کړي. محافظوی فنگس وژونکي یوازي د ناروغری له نوي اخته کبدنې خخه مخنيوي کوي، او همدارنګه معالجوي فنگس وژونکي موجوده ناروغری له منځه وړي، نو خکه محافظوی فنگس وژونکي په نباتاتو کې د ناروغری د خرگندې دو د مخه استعمال کړئ. او معالجوي فنگس وژونکي باید د ناروغری د بشکاره کېډو سره سم استعمال شي ځکه که ناروغری شدت

د فنگس وژونکو استعمال (Fungicides application)
که چېږي به یاغ کې د سپیرغوری ناروغری ساپهه ولري نو د فنگس وژونکو استعمال ته ضرورت پېښېږي. فنگس وژونکي کیدا شي، چې محافظوی او یا معالجوي وي او یا هم دواړه دندې اجرا

از مزرعه، تا رهبری جامعه؛ چگونه قلاش‌های سمر به ثمر نشست؟

گزارش‌گر
کاشف تابش

سمر، قسمتی از عواید این هتل را برای کارهای خیریه و رسیدگی به مریضان بی‌بصاعط اختصاص می‌دهد. او قبل از ایجاد هتل و شرکت، انجمنی را نیز برای کار آفرینی ایجاد کرده بود. او از طریق سلسله برنامه‌هاییش به صورت مستقیم و غیر مستقیم، برای بیش از هفت‌صد تن زمینه کار را مساعد می‌سازد. بدین سان، سمر از یک خانم دنبال کار، به یک خانم خلق‌کننده کار در شهرستان دایکندی مبدل می‌شود.

گل‌جان سمر، با برنامه‌ریزی و پشت کار دقیق در حوزه کار آفرینی، در سال ۲۰۱۹ موفق به کسب تندیس (Award) بی‌بی خدیجه، به عنوان زن موفق تاجر از طرف موسسه همچنان در همین سال موفق به دریافت جایزه نقدي بر اساس فعالیت‌های اقتصادي و سخت‌کوشی‌هایش از سوی بانک بین‌المللی افغانستان، «AIB» نیز می‌گردد. گل‌جان سمر، با دریافت این جایزه‌ها، نام و شهرتش را به عنوان زن تجارت‌پیشه موفق، در بیرون از مزهای افغانستان مطرح می‌سازد. موفقیت و شهرت او آن‌قدر سریع بازتاب می‌یابد که در سال ۲۰۲۰ جایزه رهبری و کار آفرینی Enterprising Women را از انسنتیوت توسعه اقتصادی ایالت متحده امریکا به دست می‌آورد. فعالیت‌های متمری تجاری او در بخش محصولات زراعی، تاثیر مستقیم را روی پایگاه اجتماعی او وارد می‌کند. با کسب جایزه زن کار آفرین خلاق از سوی انسنتیوت ایالت متحده آمریکا، نام او یک باره سر زبان‌های مقامات عالی‌رتبه دولت می‌افتد و عنوان جایزه او تیتر رسانه‌های بزرگ ملی و بین‌المللی می‌گردد. این شهرت جهانی، باعث می‌گردد تا حکومت، وی را به عنوان نخستین ولسوال زن در ولسوالی شهرستان ولایت دایکندی برگزیند. اما او در جریان گفت‌وگوهایی صادقانه اعتراف کرد که هیچ‌ هویت و منصبی دولتی را بر شغلش در مزرعه و دهقانی ترجیح نمی‌دهد. او خودش را قبل از ولسوال شهرستان، متعلق به یک خانواده‌ی دهقان می‌داند و بیشتر از عنوان ولسوال، با عنوان یک زن موفق زراعت‌پیشه و یک دهقان زاده‌ی شهرستان راحت احساس می‌کند. سمر، حالا یک خیاط تازه کار در روستایی دور افتاده‌ی شهرستان نیست. قلاش‌های او یکی‌ پی‌ دیگری به شرمنشته است. او حالا یک رهبر موفق در جامعه شهرستان و ولسوال دولت در ولسوالی آن‌جا و یکی از موفق‌ترین تاجران زن در روزگار ما است.

معروف دایکندی، رهسپار سریلانکا شود. در نمایشگاه سریلانکا، با تجارانی مشتاق به محصولات زراعی افغانستان، آشنایی کسب می‌کند. در همین سفر، او قرارداد فروش محصولات زراعی و بادام دایکندی را به ارزش یازده هزار دالر آمریکایی با چندین تاجر به امضا می‌رساند. این اولین گام بزرگ تجارت او در بخش فروش میوه خشک به حساب می‌آید.

به همین ترتیب، در سال ۲۰۱۷، در نمایشگاه «هلال اسپورت» در کشور ترکیه، نیز اشتراک می‌کند. او در این نمایشگاه، با یک تاجر اهل سعودی وارد یک قرارداد تجارتی میان‌مدت، به مدت شش ماه می‌شود. او در این مدت، ماهانه یک تُن محصولات زراعی و میوه خشک را به همان تاجر سعودی می‌فروشد. اما بعدها، رقابت شدید در میان تاجران صادرکننده میوه خشک، باعث می‌شود که قرارداد گل‌جان تحت شعار نرخ پایین تاجران قرار بگیرد و به حاشیه کشیده شود. در عالمی خبری، در یکی از روزها که او در دفتر کارش مصروف مدیریت برنامه‌هایش می‌باشد، ایمی‌لی در یافت می‌کند که در آن تجارت عرب از پایان کارش با او خبر می‌دهد. اما حالا، گل‌جان مقاومتر و با انگیزه‌تر از آن است که به چنین سادگی از حوزه رقابت در تجارت کنار برود.

سمر دو باره به سراغ مزرعه می‌رود، تا بتواند قلاش‌هایش را بیشتر وسعت داده و رویاهایش را به هرشكی که شده، به ثمر برساند. اما با تفاوت این که این بار با برنامه‌های بیشتر و ایده‌های بزرگ‌تر. وی در این مدت، به کاشت زعفران، جمع‌آوری زیره سیاه کوهی، زیره سیاه طبیعی، جمع‌آوری سیب معروف دختر شاه، عسل کوهی، سورت و پروسس ۱۳ نوع بادام، جمع‌آوری کشته و چهار مغز اقدام می‌کند. او با راهاندازی این سلسله فعالیت‌ها، دهها فرد را در حوزه اشتغال‌زاپی تحت پوشش قرار داد و جایگاه «شرکت برگ بادام» را همچنان حفظ می‌کند. او در کنار این که شرکت برگ بادام را رهبری می‌کند، به همین نام هتلی را نیز در شهرستان دایکندی تاسیس کرده است.

سال‌ها قبل، وقتی در بازار شهرستان ولايت دایکندی، بادام به شیوه کاملاً سنتی، با مفاد اندک تنها در بدل جنس میان دهقانان و دکانداران محل تبادله می‌شد، دختری در یکی از روستاهای شهرستان، در یک فامیل متوسط به لحاظ اقتصادی و یک فامیل روشن به لحاظ فکری متولد می‌شود.

گل‌جان سمر، آخرین فرزند یک خانواده روستایی در شهرستان ولايت دایکندی است که خلاف تصور خود و فامیلش، با اندک‌ترین زمان ممکن به شهرت جهانی می‌رسد. گل‌جان که بعدها به سمر شهره می‌شود، از همان کودکی، استعداد خارق العاده‌اش را هرآگاهی به رُخ فامیلش می‌کشد. خلاف سنت حاکم در جامعه، او اما متفاوت از دیگر دختران قریب، به ایده‌هایی که در آن زمان که از جمع مهالات بر شمره می‌شد، فکر می‌کرد. روزهایی که مکتب را در زادگاهش شروع نمود، هیچ‌گاهی چوکی، میز و یک صندوق منظم دانش‌آموزی را ندید. مکتبی که سمر در آن درس می‌خواند، از کمترین امکانات در آن زمان برخوردار بود. او در چهار مغز در قلب افغانستان. در همان ایام، باغ بادام پدر گل‌جان، ۳۰ سیر بادام حاصل می‌دهد. گل‌جان سمر، وقتی نحوه فروش بادام پدر و دیگر دهقانان را در بدل جنس و به یک شیوه کاملاً سنتی به دکانداران می‌بیند، تصمیم می‌گیرد که به این شیوه خرید و فروش نامتعارف و زیان‌بار نقطه‌ی پایان بگذارد. او در یک اقدام سنجیده شده، بادام‌های پدرش را خلاف روال بازار، به پول نقد به فروش می‌رساند. نخستین گام حساب شده‌ی یک تاجر زراعت پیشه، بدین شکل و از همین‌جا برداشته می‌شود. از سرزمین پدر، از مزرعه‌ی کوچک یک خانواده می‌دهد که برای تحصیل روانهی شهر مزار شریف شود. هرچند در آن زمان به لحاظ فکری پدر و بقیه فامیلش هیچ‌مانعاتی برای ادامه‌ی تحصیل نمی‌دیدند. اما، واستگی شدید عاطفی پدر و مادر به یگانه فرزند دخترشان و مشکلات اقتصادی از سوی دیگر، باعث می‌شود که سمر از تحصیل حداقل در آن زمان باز بماند.

گل‌جان، برای این که از جامعه بدور نماند و شاید روزی روزنی امید را برای تعقیب اهدافش در جامعه بیابد، به صفت معلم قراردادی با معاش بسیار ناچیز در مکتبی که روزی دانش‌آموز آن‌جا بود، استخدام می‌شود. هم‌زمان با تدریس در مکتب زادگاهش، به پیشه‌ی خیاطی و دستبافی نیز رو می‌آورد. او از کار خیاطی، ماهانه مبلغ دوازده صد افغانی، عاید می‌کند. او بسته‌هایی از بادام و دیگر محصولات زراعی راهی کابل، شهر بزرگ و پُرمز را پایتخت بازار بزرگ‌تر و باشبات‌تری را جست‌وجو کند. او برای انجام موقانه این ماموریت بزرگ، با بسته‌هایی از بادام و دیگر محصولات زراعی راهی کابل، شهر بزرگ و پُرمز را پایتخت می‌شود. او این بار، تمام محصولاتش را در مندوی شهر کابل به یک قیمت مناسب به فروش می‌رساند. در همین مدت، آگاهی می‌یابد که قرار است یک نمایشگاه بزرگ محصولات زراعی، در کشور سریلانکا، برگزار گردد. او با دله‌گری بسیار، در نهایت تصمیم می‌گیرد که با هزینه شخصی و مقداری از محصولات زراعی اش، منجمله بادام

احساس می‌کرد، دخترانی که پول بیشتر دارند و یا زنانی که عواید مالی دارند و به لحاظ اقتصادی در یک موقعیت بهتر قرار دارند، دارای اعتماد به نفس بالاتر و روحیه قوی‌تر‌اند. این حس؛ سرانجام مسیر زندگی

فารم گاوداری بینی حصار، محلی برای پرورش نسل‌های متفاوت گاو

می‌دهیم.

مدیر تغذیه فارم می‌گوید که دانشجویان از دانشگاه‌های مختلف نیز به این فارم می‌آیند و در صنفی برای آن‌ها آگاهی می‌دهند.

وی گفت: «در وقت درس دانشگاه‌ها، محصلان از پوهنتون‌های مختلف می‌آیند در قسمت نسل‌گیری، تغذیه، واکسین، مدیریت تدریس می‌شوند. همین‌گونه دانشجویانی که پایان‌نامه و یا تیزنس دارند به این فارم مراجعه کرده و خواستار معلومات می‌شوند و همکاری می‌کنیم».

صبغت‌الله از ولسوالی چرخ ولایت لوگر است که ۱۲ سال می‌شود مصروف کار در این فارم است.

او می‌گوید: «من باشی مالداری هستم، شیر می‌دوشیم، کاه می‌دهم. اگر گاو بیمار شود، به داکتران مراجعه و اطلاع می‌دهیم تا واکسین شوند تا از پیشرفت بیماری آن جلوگیری شود، ۱۰ نفر دیگر هم رایم کار می‌کنند».

این مرد می‌افزاید که فارم بینی حصار سطح آگاهی اش را بلند برده و برای مالداران دیگر نیز مشوره می‌دهد. او گفت: «اگر گاو مریض شود می‌فهمم، اگر حیوان بیمار شود نشخوار نمی‌کند، از دهن و بینی آن آب می‌آید، کاه نمی‌خورد، شیر خوب نمی‌دهد، همچنان کیفیت شیر خوب و خراب را می‌فهمم. در منطقه‌ای که می‌رویم مردم از ما در مورد بیماری گاوهای پرسان می‌کنند و در صورت نیاز مشوره می‌دهیم یا می‌گوییم به داکتران مراجعه کنند».

دانشجو و مالداران را نیز مساعد ساخته است.

برهان‌الدین سدید مدیر تغذیه فارم بینی حصار در این مورد به هفتمنامه دهقان گفت: «مسوولیت ما تغذیه گاوهای و گوساله‌ها

می‌باشد، نظریه نوع حیوان تغذیه می‌کنیم،

زمین است که در ۱۳۰ جریب آن علف برای

حیوانات فارم کشت می‌شود. ساحه متباقی

می‌شوند، چندین نوع مواد خوراکیه داریم، در

مجموع خوراکیه را به دو دسته تقسیم کردیم؛

خوراکیه تابستانی و زمستانی است. در تابستان

گاوهای را از علوفه تازه تغذیه می‌کنیم، شفتل،

گدام‌ها قرار دارد.

فعلاً در این فارم حدود ۳۸۰ راس گاو

نگهداری می‌شود. گاوهای ماده آن به ۱۰۰

راس می‌رسد و روزانه حدود ۵۰۰ لیتر شیر از

آن‌ها دوشیده و به شرکت قراردادی تسليم

می‌شود. آمر فارم می‌گوید: «یک گهه برای

۳۰ گاو محلی کافی است و نسل گاو را تغییر

می‌دهد. گاوهای اصلاح شده در وزن گوشت و

شیردهی تفاوت زیاد دارد، گاوهای وطنی حد

اکثر ۵ لیتر در روز شیر می‌دهند، گاوهای

زراعتی حد اکثر تا ۴۰ لیتر در روز شیردهی

باید داده شود».

از گاوهای موجود در این فارم، سال گذشته به گفته آقای سدید، همین‌گونه گوساله‌های

شیرخوار نیز منظم تغذیه می‌شود.

حدود دوصدهزار لیتر شیر دوشیده شده و

او افزود: «هر نوزاد گاو که تولد می‌شود، تا

سه روز از فله تغذیه می‌شود، بعد از آن تا

۲۰ روز از شیر و فله هردو تغذیه می‌شود و

مکانی برای آموزش دانشجویان و مالداران

می‌شود، تا سه ماه بعد از آن از علف گاوهای

کشاوج نوری
گزارش‌گر

در یکی از روزهای رمضانی به یکی از معیاری‌ترین فارم‌های مالداری کشور می‌رویم؛ فارمی که در سطح کشور بی‌نظیر است.

این فارم بنام بینی حصار یاد می‌شود و در گوشه‌ای از جنوب شرقی شهر کابل موقعیت دارد. بینی حصار یگانه فارمی می‌باشد که در قسمت تغییر نسل گاوهای به صورت استندرد فعالیت می‌کند.

خان آقا سروی آمر فارم بینی حصار، در مورد فعالیت‌های این فارم می‌گوید: «چهار نسلی از گاوهای را پرورش می‌دهیم، هولستین فریز، جرسی، برانسویس و مونتبلیارد می‌باشد که عمده‌ترین کار ما، تغییر نسل گاوهای بومی به گاوهای زراعتی است تا در سطح زندگی مالداران تغییر آورده و افغانستان را به سمت خود کفایی سوق بدھیم».

چهار نسل گاوهایی که در این فارم پرورش و از آن نسل گرفته می‌شود دارای خصلت‌های متفاوت در وزن و شیردهی می‌باشند.

این فارم در سال ۱۳۳۶ تأسیس شده و از بعد یک دوره طولانی توقف، در سال ۱۳۸۴ دوباره فعالیتش را شروع کرد.

هدف از اساس‌گذاری این فارم تربیه و پرورش حیوانات نسل اصلاح شده است که که با اقلیم افغانستان توافق داشته باشند و تغییر نسل گاوهای وطنی به گاوهای زراعتی